

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0518U000566

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 05-06-2018

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гриценко Світлана Павлівна

2. Grytsenko Svitlana Pavlivna

Кваліфікація: к. філол. н., 10.02.15

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 01-06-2018

Спеціальність за освітою: Українська мова та література

Місце роботи здобувача: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, 60, Київ, Київська обл., 01033, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.001.19

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, 60, Київ, Київська обл., 01033, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, 60, Київ, Київська обл., 01033, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик:

Тема дисертації:

1. Динаміка лексики української мови XVI–XVII ст.
2. Dynamics of the Ukrainian language vocabulary of the XVI–XVII century

Реферат:

1. Проаналізовано формальну та семантичну деривацію номінативних одиниць, адаптацію запозичень до структури української мови. Для багатьох лексем час та умови їх появи в українській мові верифіковано. У дисертації на підставі українськомовних писемних пам'яток різних стилів і жанрів досліджено лексикон української мови XVI–XVII ст. як системний динамічний феномен, дібрано і застосовано комплекс прийомів пізнання, запропоновано низку нових підходів до аналізу динаміки лексики в часі. Виявлено фактори розвитку лексики української мови та встановлено закономірності вербалізації позамовної сфери в окреслений період історії мови. Розкрито прояви динаміки і статичності в лексиці української мови XI–XV ст. та XVI–XVII ст., схарактеризовано комбінаторику різних змін лексичної системи української мови. З'ясовано закономірності розширення українського лексики завдяки деривації та іншомовним впливам, зміни архітекtonіки лексичної системи та її концептуальної організації як форм відтворення тогочасної мовної

картини світу українців.

2. The vocabulary of the Ukrainian language of the XVIth–XVIIth century, as a systemic, dynamic phenomenon, was studied in the thesis basing on Ukrainian-language written sources of various styles and genres, a set of techniques was selected and applied, a number of new approaches to the analysis of the time dynamics of vocabulary were proposed. It is stressed that the most noticeable are changes of vocabulary and semantics due to the verbalization of the dynamics of the culture of society – the transformations in the material-subject and production spheres, intercessions of some social and cultural dominant with others. It is noted that an important factor in the dynamics of the Ukrainian language is interaction with other languages, the consequences of which is the change in the structure of language elements, links between them and their functions; cognitive value have features of borrowing, completeness of reconstruction of the process on the basis of different sources for remote epochs. The correlation between dynamics and statics in the vocabulary of the Ukrainian language of the XIth–XVth century and XVIth–XVIIth century is determined, combinations of various changes of the lexical system of the Ukrainian language are characterised. Changes appear in the formation of new values of specific or borrowed lexemes as a result of metonymic transformations, semantic attraction, entering into constant phrases or cliché expressions, generalization or specialization of meanings, establishment of connotative, estimation elements of semantics; the vocabulary existed before the emergence of new elements is changing. Functional reduction of the word, its absence in written sources of the next period in comparison with the previous stage of the existence of language testifies about deactualization of the notion in the language picture of the world society, as well as intercession of an older lexeme by a new nomination – specific or borrowed. The regularities of the expansion of the Ukrainian vocabulary due to foreign-language influences are discovered, the factors that influenced the degree of saturation of thematic and lexical-semantic groups are outlined. The architectonics of the lexical system and its conceptual organization as a reproduction of the contemporary language picture of the world of Ukrainian people are found out.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Мойсієнко Анатолій Кирилович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Мойсієнко Анатолій Кирилович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.